

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.
NO. 100. — ŠTEV. 100. NEW YORK, MONDAY, APRIL 23, 1924. — PONDELJEK, 23. APRILA, 1924. VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

DAUGHERTYJEV BRAT DANES ARETIRAN

Senatni komitej, ki preiskuje uradno poslovanje prejšnjega generalnega pravdnika, je izdal varant za aretacijo Daughertyjevega brata. — Moral bo na vsak način nastopiti pred senatnim komitejem. — Vlado ne bo bilo prav lahko "sfiksati" v Washingtonu.

Washington, D. C., 27. aprila. — John J. McGrain, pomožni Sergeant at Arms v senatu Združenih držav, je dobil včeraj varant, v katerem se glasi, "da mora privedi pred senatno zastopstvo "telo" Mal S. Daugherty-ja. "brata prejšnjega generalnega pravdnika".

McGrain je takoj odpotoval v Washington Court House, O., da aretira Daugherty-ja in to se bo zgodilo najpозnejše v ponedeljek zjutraj. Za enkrat je še dvomljivo, če bo izvedel svojo nalogo ali če se bo oblikskemu bankirju posrečilo upirati se postopanju s pomočjo državnih sodišč. Splošno pričakujejo tukaj, da se bo unel v Ohiiju postavni boj, temelječ ali na Habeas Corpus ali poskusno, da se onemogoči korak odposlanca senatnega komiteja.

Če se bo odposlanec senata posrečilo dobiti Daugherty-ja, ne bo slednji vtaknjen v ječo. Stanoval bo v hotelu pod nadzorstvom odposlanca senata. Varant za aretacijo bankirja Daugherty-ja je podpisal začasni načelnik senata in ta varant je temeljil na poročilu Brookhartovega komiteja, ki preiskuje uradno poslovanje prejšnjega generalnega pravdnika.

Washington, D. C., 27. aprila. — H. R. Glosser, prejšnji tajnik Gordon Campbella, petrolejskega špekulanta iz Montane, ki je imel v svoji službi senatorja Wheelerja kot pravnega zastopnika, je pričel včeraj pred Borahovim komitejem, da je čul reči Wheelerja napram Campbellu, naj se ne vznemirja glede vladnih permitov, "ker jih je prav lahko sfiksati v Washingtonu".

Glosser je bil baje najbolj važna priča pred veliko poroto v Montani, ki je dvignila obtožbo proti senatorju Wheelerju. Ker temelji obdolžitev na trditvi, da je sprejel Wheeler denar, da izvede svoj uplivi pred departmentom za notranje zadeve, je bilo pričevanje Glosserja bolj škodljivo senatorju kot katerikoli drugo v isti zadevi.

To pričevanje pa je izgubilo skoro vso svojo silo vsled priznanj priče tekoma križnega zaslišanja in vsled drugih pričevanj, ki so vključevala naslednje:

Velika porota, ki je dvignila obtožbo proti Wheelerju, je sprejela dokaze, katerih ni hotel sprejeti senator Borah pred svojim komitejem z izjavo, da bi ne bili pravomočni pred nobenim sodiščem, ker temelje na takozvanih ugotovilih Campbella, ki niso bila podana v navzočnosti senatorja Wheelerja.

Velika porota v Montani ni vzela nobenega protokola o svojem postopanju.

ŠPANSKI PRINC NEVARNO ZBOLEL.

Bordeaux, Francija, 27. aprila. Danes je dospel sem španski kralj Alfonso s princem Jamie, ki je nevarno bolan. Kralj je poklical iz Pariza dva slavna zdravnika, ki bosta princa zdravila.

NITTIJEV SIN JE BIL ZOPET RANJEN.

Napoli, Italija, 27. aprila. — Vincenzo Nitto, sin bivšega ministrskega predsednika Nittija, ki je bil zadnji teden ranjen v ne-
kem dvoboju se je včeraj zopet dvo-
bojeval ter jo tudi včeraj izkupil.
Nasprotnikova krogla mu je pre-
drala roko.
Dvobojevala sta se zastran po-
litike.

SKORO VSI MADŽARSKI LISTI ZATRTI.

Budimpešta, Madžarska, 27. aprila. Vlada je zatrla razen dveh vse liste. Za vzrok navaja dejstvo, da so namenoma poročali neres-
nico ter begali ljudi.

ANGLEŠKI POLET KROG SVETA

Slika nam kaže angleške zrakoplovce, ki bodo poskušali poleteti krog sveta. Poveljuje jim MacLaren (stoječ v ozadju). Pravi-
vijo, da se jim bo poskus prej posrečil kot pa Amerikancem.

HOFFMAN FORMALNO OBTOŽEN UMORA

Hoffmanovo pištolo so preiskusili izvedenci. — Obravnava proti obtoženemu se bo baje kmalu pričela.

Krogolja, katero je vzela policija iz trupla Mrs. Maude Bauer, bo mogoče glavni dokaz v obravnavi, ki se bo vršila proti Harry Hoffmannu, obtoženemu, da je izvršil umor.

Vsaka pištola zapiše svoj lastni znak na kroglo, katero izstrelili v detektivski seržant Butts, izvedenec glede strelnega orožja, je primerjal znake na krogli, ki je končala življenje Mrs. Bauer z znaki na drugih krogljah, katere je izstrelil iz iste pištole.

Butts je rekel, da bo odpotoval v Hartford, v naprave Colt Manufacturing Co., kjer bo vzprijazil znanstvena preiskava krogelj. V soboto je kupil celo zaklano tele pri nekem mesarju v St. George, S. I., ter oddal tu truplo več strel, v namenu, da ugotovi prodorno silo krogelj iz Hoffmanove pištole, tako skozi mišice kot skozi kosti.

Uspehe svojih poskusov je sporočil okrajnemu pravdniku Fachu in detektivskemu kapitanu Van Wagnerju, ki načeljuje policijski preiskavi slučaja. Okrajni pravdnik je pozneje izjavil, da so bili uspehi teh poskusov "skrajno zadovoljivi". Rekel je, da je bila obtožba radi umora po prvem redu sicer utemeljena na okolišnih dokazih, da pa bodo prišli na dan več kot okolišni dokazi, ko se bo razpravljalo o zadevi pred porotnim sodiščem.

Del lova za direktnimi dokazi je obstajal včeraj v tem, da so detektivi obiskali vse hiše v Chelsea, Linoleumville in Grantville, ki obdajajo pozorišče umora. Okrajni pravdnik je rekel, da so našli detektivi pri tem nadaljno pričlo, ki je baje videla Hoffmana v bližini South Avenue v Chelsea v avtomobilu, malo predno je bil izvršen umor.

Deklica, ki je identificirala Hoffmanovo sliko v "Worldu" kot sliko moža, ki je bil v družbi Mrs. Bauer približno petnajst minut pred izvršenjem umora, je bila Barbara Fahs. Preje ni mogla identificirati Hoffmana kot moža, katerega je videla.

Prvotno se je nameravalo predstaviti Hoffmana v ponedeljek sodniku Tieranu v St. George, a sodnik se hoče vdeležiti pogreba zamrlega voditelja Tammany Hall v New Yorku, Charlesa Murphyja in vsled tega je bilo zaslišanje preloženo na torek.

Porotna obravnava proti Hoffmannu se bo pričela najbrž v zadnjem tednu maja.

ITALIJA VZNEMIRJENA VSLED RENTNE MARKE

Italija se boji povodnji nemške rentne marke. — Prihod turistov z denarjem, katerega ne podpira nikakoli rezerva v zlatu, je vzbudil velik strah.

Rim, Italija, 27. aprila. — Bojste se rentne marke. — svare tukajšnji finančni izvedenci italijanske menjalnice denarja, hotelirji in druge, ki pridejo v stik z vedno naraščajočim valom nemških turistov, katerih je za enkrat v Italiji nekako sto tisoč in ki izdajo na dan približno tri milijone lire.

Nemci so sedaj glavni turisti v Italiji ter posekajo Amerikance, Angleže in vse druge narodnosti skupaj. Pred par meseci, ko se je pričel ta naval nemških turistov, ga je vsakdo z veseljem pozdravljal, a sedaj so se pričeli pojavljati pomisleki. Nemci niso le prignali Angležev in Francozov, temveč so prinesli tudi v deželo rentno marko, katero zamenjavajo za lire za dve tretini kvotirane vrednosti.

Vedno naraščajoče množine rentne marke, ki nima nikakega zlatega jamstva ter je povsem špekulativen denar, se nahajajo v posesti lokalnih menjalcev denarja in majhnih bank.

Celo hotelirji so se pričeli vpraševati, zakaj so Nemei pripravljene plačati dvojno ceno kot jo ponujajo Amerikanci in zakaj so zadovoljni spati pod milim nebom mesto v sobah hotelov.

Finančni izvedenci namigujejo, da bo nemška rentna marka kaj kmalu igrala ulogo prejšnjih papirnatih mark, s katerimi so Nemei v pričetku kupovali v inozemstvu vse mogoče stvari. Predajalci so prišli šle dosti pozneje do spoznanja, da ni denar nič vreden ter so izgubili vse. Rentna marka bo po mnenju italijanskih finančnih izvedencev sledila vzgledu prejšnje papirnatne marke. Nekateri diplomatje izjavljajo, da je to le nadaljni nemški načrt, kako oslepariti zaveznike za odškodnino.

Nemci, ki so prepričani, da bo dovolj morali na temelju Dawesovega načrta plačevati kar bodo mogli, hočejo izdati sedaj toliko kot le mogoče, dokler se sije solnce in dokler se zavezniki še vedno prerekajo med seboj.

Izprva so Italijani z radostjo sprejemali nemške turiste ter se radovali, ko so videli, kako Nemei zapravljajo svoj denar, a sedaj so se vzbudili pomisleki glede odkritosrčnosti namenov nemških turistov.

Italijanom je sedaj en ameriški turist še vedno ljubši kot pa deset nemških.

ROJALISTIČNA PROPAGANDA NA GRŠKEM JE PREPOVEDANA.

VLLIKANSKA VOLILNA KAMPANJA V NEMČIJI

Nemški kancler pravi, da je treba sprejeti priporočila, vsebovana v Dawesovem načrtu. Edinole z delom in žrtvami je mogoče doseči svobodo.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Po vsej Nemčiji se vrši velikanska agitacija za nemške volitve, ki se bodo vršile dne 4. maja. Vsaka stranka je sestavila svoj program, in število strank, ki bodo postavile svoje kandidate, znaša šestindvajset.

Tudi vlada je pojasnila svojo politiko. V njenem imenu je govoril kancler Marx, ki nastopa kot kandidat.

V prvi vrsti se je zavzel za Dawesova priporočila in povdarjal, da jih mora nemški narod vpoštovati, kajti edinole na ta način se bo iznebil strahovite more, ki ga muči.

"Samo potom dela in žrtev vodi naša pot iz revščine v svobodo in boljše čase. Ako bomo uvaževali Dawesova priporočila, bomo lahko zadostili reparacijam ter rešili svoje brate v Porurju in Porenju.

Priporočil sicer zahteva od nas velikanske žrtve, toda volja nemškega naroda bo dovolj močna, da bomo v doglednem času zadostili vsem svojim obveznostim".

Duesseldorf, Nemčija, 27. apr. Danes je imel tukaj svoj volilni govor nemški kancler Dr. Wilhelm Marx. Njegov govor je poslušalo nad 4000 ljudi, ki so mu ob zaključku navdušeno plaskali.

ROJALISTIČNA PROPAGANDA NA GRŠKEM JE PREPOVEDANA.

Atene, Grško, 23. aprila. — Grški ministrski predsednik je v posebni odredbi prepovedal vsako rojalistično propagando na Grškem. Odredba naj bi bila veljavna deset let. Kdor koli bi se pregrešil proti ji, se bo moral zagovarjati pred vojaškim sodiščem.

ADVOKATINJA SE ZASTRUPI LA V HOTELU.

Detroit, Mich., 25. aprila. — V nekem tukajšnjem hotelu se je zastrupila 23-letna advokatinja Wanda Stipa. Življenje si je vzela zato, ker je izvedela, da jo sledujejo čikaški detektivi zastran umora. Usmrtila je bila nekoga starega vrtarja ker ji ni dovolil vstopa v stanovanje svojega gospodarja Y. K. Smitha, v katerega je bila nesrečno zaljubljen ter ga hotela usmrtiti.

COOLIDGE SE VOZI S SVOJO JAHTO.

Washington, D. C., 27. aprila. Predsednik Coolidge se je danes vkreal na svojo jahto Mayflower ter bo ž njo križal par dni po morju. Pri njem sta njegova žena ter Frank W. Stearns, njegov osebni svetovalec.

LENINOVA GROBNICA BO V KRATKEM DOVRŠENA.

Moskva, Rusija, 27. aprila. — Na stotine delavcev je zaposlenih pri grobnici, v kateri bo počivalo Leninovo truplo. Grobnica mora biti do 1. maja dovršena.

KARDINAL MUNDELEIN OBISKUJE RIMSKE CERKVE.

Rim, Italija, 27. aprila. — Ameriški kardinal Mundelein je obiskal včeraj več cerkva ter je bil zvečer gost kardinala Tosijaja. Mašo je imel v cerkvi Santa Ambregio.

VELESILE ODOBRILE DAWESOV NAČRT

Edinole Francozi so stavili svoje pogoje. — Pariz zahteva nadaljno okupacijo Rurha, dokler ne bo deloval predlagani načrt ter obenem tudi dogovor glede sankcij. — Stališče Francozov je poostrilo spor med Anglijo in Francijo. — Osnovne razlike, ki so obstajale med prejšnjimi državniki, obstajajo še sedaj.

Pariz, Francija, 27. aprila. — Odgovori štirih velikih zaveznških sil na sporočilo reparacijske komisije glede priporočil Dawesa so pokazali, da so vsi zavezniški sprejeli poročilo v celoti.

Edinole Francija je dvignila vprašanje postopanja, dočim je izjavila Italija na odločen način, da je poročilo "nerazdeljiva celota", katero je treba sprejeti popolnoma, brez pogojev in kvalifikacij.

Oficijelni krogi, ki so v tesnem stiku z vlado, razlagajo francoski odgovor v smislu, da ni mogoče razveljaviti sedaj obstoječih odredb v Rurhu ali jih izpremeniti, dokler ne bo Nemčija dejanski izvedla načrta izvedencev.

Ministrski predsednik Poincare je mnenja, da obstaja "izvršenje načrta izvedencev" v pričetku poslovanja zlate banke, stvarjenju železniške družbe, predlagane v načrtu, izročitvi potrebnih industrijalnih obveznosti ter sprejemu zakonodaje od strani nemškega državnega zbora, ki je potrebna, da se spravi nemške finance v red.

Dokler ne bo Nemčija izvedla zgoraj navedenega, so tukajšnji oficijelni krogi prepričani, da ne moreta Francija in Belgija zamenjati sedanjih jamstev za druga n da mora biti izpraznenje Rurha odvisno od natančne izpolnitve teh pogojev od strani Nemčije.

Nadalje bodo ustrajali Francozi pri zahtevi, da mora priti pred izpremembo režima v Rurhu medzaveznški dogovor glede sankcij ali kazni za slučaj, da bi se Nemčija izneverila ter ne hotela zadostiti svojim obveznostim.

Glede te zadnje točke je francosko naziranje nasprotno angleškemu, ali z drugimi besedami: — osnovne razlike, ki so obstajale med Lloyd George-om ter francoskim ministrskim predsednikom Millerandom, Bonar Law-jem in Poincarejem, obstajajo še sedaj med MacDonaldom in Poincarejem.

Francoska politika je bila izražena v prvotnem odgovoru Poincareja na sporočilo reparacijske komisije z dne 21. aprila in tej politiki je dal pozneje tudi izraza ministrski predsednik v privatnem pismu, naslovljenem na Barthouja, načelnika reparacijske komisije.

Vsi merodajni tukajšnji krogi so prepričani, da je razlika v naziranju med Londonom in Parizom glede te točke jasna in neoporečna. Izvedenci za zahtevali, naj Francija izprazni Rurh, da bo omogočena izvedba načrta. Francija pa pravi: "Izvedite najprej načrt in mi bomo nato izpraznili Rurh."

Na drugi strani pa zahteva angleški ministrski predsednik MacDonald izpraznenje Rurha in to izpraznenje naj bi se izvršilo istočasno s pričetkom izvedenja načrta. Poincare hoče, da postane uporaba sankcij avtomatična, kakorhitro bi Nemčija ne zadostila svojim obveznostim, a Anglija predlaga, naj bi se zavezniški posvetovali ter nastopili soglasno, predno bi se naložilo Nemčiji kako kazen.

Oficijelno se je izjavilo, da francoska vlada kordijalno odobrava načrt izvedencev, katerega sprejema prav v tako polni meri kot ostale zaveznške vlade, da pa je prepričana, da so dali izvedenci le izraza svojem lastnemu mnenju in da je naloga reparacijske komisije in prizadetih vlad izpopolniti to poročilo. Poincare hoče, da reparacijska komisija jasno definira posamezne točke, na kar naj bi zaveznške vlade iznova odobrile izpopolnjeni načrt.

POTRESNI SUNKI V OKOLICI SEATTLE.

Seattle, Wash., 25. aprila. — Prebivalstvo tukajšnje okolice je čutilo danes zjutraj več močnih potresnih sunkov. Vodstvo opazovalnice je izjavilo, da se je potres završil v oddaljenosti par tisoč milj.

NOVI MEHIŠKI POSLANIK V MEHIKI.

Berlin, Nemčija, 25. aprila. — Ministerjalni ravnatelj nemškega zunanega urada, Hubert Knipping, je bil danes imenovan nemškimi poslanikom v Mehiki. Njegov prednik je bil Adolf von Montgelass.

DEMPSEY SE BO NAJBRŽ PRETEPAL V BERLINU.

Pariz, Francija, 25. aprila. — Nemški impresario Wolff je povabil v Berlin znanega ameriškega rokobora Dempseya in mu ponudil 150.000 dolarjev, če bi se čena od svojega prvega moža.

hotel boriti s Carpentierom. Pelegeta bi mu plačal tudi pet tisoč dolarjev za potne stroške, Wolff ima baje na razpolago štadrij za 70.000 gledalec.

SOVJETSKA VLADA BO DOLOČILA CENE VSEM PREDMETOM.

Moskva, Rusija, 25. aprila. — V namenu, da razvije državno in kooperativno trgovino proti privatni trgovini, je sklenil svet komisarjev določiti stalno ceno vsakega posameznega predmeta. Kdor bo prodajal stvari dražje kot so določene, bo kaznovan.

MASARYKOV SIN SE BO POROČIL V ZDR. DRŽAVAH.

Praga, Česoslavaša, 27. aprila. John Masaryk, sin predsednika čehoslavske republike, se bo poročil z Amerikanko Frances Leathey, sestro Richarda Crana, ki je bil pred tremi leti ameriški poslanik v Pragi. Nevesta je ločena od svojega prvega moža.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$13.50 2000 Din. — \$26.80 5000 Din. — \$66.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.
Raspšišlja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni zavod".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$10.10 300 lir \$14.85
500 lir \$24.25 1000 lir \$47.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Raspšišlja na zadnje pošte in izplačuje Jadranska Banka v Trstu, Opatici in Zadrju.

Za pošiljatve, ki presenjajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben dopust.

Vrednost Dinarjev in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; is tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsaj, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJSEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Glede izplačil v amer. dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslali najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Tel. Cortlandt 4687.
Glavno zvezovalno Jadranska Banka.

"GLAS NARODA"

SLOVENSKEGA KRAJA

Owned and Published by

Everett Publishing Company
LA Corporation

FRANK BAKER, President LOUIS BENEDEK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**

(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En leto vsakega leta 100.000	Za New York na leto 100.000	\$2.00
En leto vsakega leta 100.000	Za pol leta 100.000	\$1.00
En leto vsakega leta 100.000	Za tri meseca 100.000	\$0.50
En leto vsakega leta 100.000	Za dva meseca 100.000	\$0.25

Subscription Yearly \$5.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniški nedelji in praznikom.
Duplji brez podpisa in obeh strani se ne priobčujajo. Donar naj se blagoviti po
slovensko ime in krovno mesto. Pri spreminjanju kraja naročnikov, prosimo, da ni
tudi prejeto blagoviti namani, da hitro najdemo našo službo.**"GLAS NARODA"**410 Broadway, New York City, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2378**DIRKA PROTI UNICENJU**

Zastopniki oboroženih zračnih sil Združenih držav ter Anglije dirkajo krog sveta in v tej dirki imamo jasen vzgled prostoritve znanstvenih razkritij in mehaničnega napredka v službi imperijalizma.

Izključno znanstvenemu načrtu niso le dali tekmovalnega narodnega značaja, temveč je ekspedicija zgolj vojaškega značaja. — kajti vodijo jo narodne militaristične skupine, kojih zanimanje za eksperiment se omejuje na določeno relativno uspešnosti vojaških letal ali aeroplanov obeh narodov.

Iz javnih ugotovil aviatikov je povsem jasno in določno razvidno, da sta ekspediciji le nekaj vojaški manever. Angleži so objavili, da nameravajo poraziti Amerikance in Amerikanci so istotako trdili v svojem sklepu, da bodo porazili in gonili Angleže. Vsaka skupina tekmovalcev se bo poslužila izkušenj, dobljenih tekom poleta, da izboljša svoje bojne zračne stroje.

Skoro vse polje zrakoplovskega razvoja je v rokah kapitalističnih vlad, kar pomenja, da je v glavnem na razpologo za vojevanje, — ofenzivno vojevanje, kajti aeroplan ni defenzivno, temveč ofenzivno orodje, kojega glavna funkcija, — soglasno s priznanji zrakoplovskega izvedencev, bo opustošiti ozemlja, obljubljena od nebojevnikov.

"Uničiti civilno moralo sovražnikov," je blagovzvečna fraza, katero se navaja, če se opisuje bombardiranje ter zastrupljanje mest in poljedelskih okrajev. Takih in sličnih fraz se poslužujejo navdušeni zagovorniki in pravorbitelji vojaške zrakoplovske tehnike.

Moderni kapitalizem se mobilizira za vojno in plen, za zaslužnje delavskega sloja svojega lastnega in sovražnega naroda ter se poslužuje pri tem znanstvenih razkritij, ki bi primerno uporabljena napravila iz tega sveta paradiz, ker bi izločila prenaporno telesno delo ter spojila skupaj narode sveta v eno samo veliko družino.

Novice iz Slovenije.**Drzen vlom v Ljubljani.**

Ljubljana postaja res velenstna. Vlom, ropi, tatvine in umori so na dnevnem redu in skoroj ne mine dan brez senzaciji. Policija je sicer v zadnjem času z vromilec radikalno pomešla, vendar se zdi, da imajo ljubljanci zopet opraviti z dobro organizirano, spravno vromilsko družbo, kar dokazuje drzen vlom v izložbeno okno tvrdice J. Maček na Aleksandrovi cesti.

Trgovina tvrdice Maček se nahaja na eni najpomembnejših ulic Ljubljane, na kateri je tudi ob vsakem nočnem času opaziti številne pasante. Vlom je bil izvršen v noči od 5. do 6. aprila. Gospa J. Maček se je nahajala v soboto 5. apr. zvečer do 10. ure v trgovini in je pričevala s pomočjo Antona Sireca izložbeno razstavo. Izjemoma je ostala izložba topot razsvetljena tudi preko noči in kot običajno je bila zavarovana z modernimi močnimi železnimi omarčjem. V bližini trgovine je gorela tudi plinova pohišna svetiljka.

Ko je nato Sireca naslednje jutro, to je v nedeljo 6. apr. okoli 6. jutraj prišel pred trgovino v namenu, da pogasi luči, je srečal na Aleksandrovi cesti službojujočo stražnika, ki mu je izjavil: "Kaj pa ste delali v vašo izložbo, da ste ubili šipo?" Presenečen je Sireca obstal in je res takoj opazil, da je izložbeno okno res ubito, opazil pa je tudi, da je izložba vsa izropana. Listki, ki so bili pritrjeni na ukradenih predmetih, kateri tudi šopki umetnih vijolic, so ležali razstrešeni okoli izložbe, in sled je kazala, da so jo vromilec mahnil po Gledališki ulici. Vlom je bil izvršen na naravnost neverjeten način. Šipa izložbe je bila na desni strani razbita in v njej se je našlo le majhna odprtina.

Spleteno, je ostalo nepoškodovano. Naravnost neverjetno pa je, kako so mogli vromilec potegniti skozi odprtino šipe in omrežja šest kompletnih moških oblek in en povrsnik. Čudno je tudi, da so mogli izlozbo izprazniti na levi strani. Brez dvoma so morali vromilec in se s seboj zakriviljevali palico, s katero so potegnili predmete k sebi. Za to delo so rabili najmanj dobre pol ure in je res zagonetka, da jih ni nihče opazil. Vlom je moral biti izvršen med 3. in 4. uro jutraj.

Policiji so bile naznanjene še sledeče tatvine: Lovru Krmeljnu stanujočemu na Cesti na Gorenjsko železnice, je bilo meseca marca, ko je ležal v bolnici, ukradeno iz kovača v stanovanju perila in obleke v vrednosti 1700 Din. — V bližini Kozlerjevega gradu je neki okoli 30letni neznanec napačil pekovskega vajenca Miho Ambrožiča in mu je ta izročil ves denar, kar ga je imel, nakar je ropar pobegnil. — Na Vodnikovem trgu zopet pridno poslušujejo žepariji. Tako je bila zasebniki Pavlin Sever ukradena denarnica s 417 Din gotovine in Mariji Čotič denarnica z 250 Din gotovine.

Negode.

Janez Zajc, krošnjar s suho robo, je 5. aprila v Rudniku preneceval na nekem kozolu, s katerega je tekom spanja padel dole. Pri padcu je dobil težke poškodbe po životu.

Janez Žakelj, 4letni posestnikov sin iz Stare Loke, je padel s poja in si zlomil desno nogo.

V gostini.

Prijatelj, zakriči "plačat", pravi gost svojemu znaecu.

Zakriči ti, meni no bodo verjeli, — se oderejo prijatelji.

Iz Jugoslavije.**Smrt hrvatske milijonarki.**

V Beogradu je nenadoma umrla v hotelu Moskva Frančiška Milić, rodom iz Dubrovnika, znana južnoameriška milijonarka. Pred kratkim je prišla s svojim možem v Jugoslavijo, da obišče svoje. V Dubrovniku ji je po nenadoma zbeled mož in umrl. Po smrti moža je hotela Milić odpotovati nazaj v republiko Argentino in se je v to svrhu napotila v Beograd, da si preskrbi potrebne vizume. V Beogradu je stanovala v hotelu Moskva, kjer jo je zalotila smrt. Bila je zadeta od kapi. Milić je posestnica 26 hiš v Argentini.

Poljedelstvo in tehnika.

Ljubljanski "Nar. Dnevnik" piše: Jugoslavija je pretežno agrarna država, kot taka proizvaja več poljedelskih pridelkov kot jih rabi sama. Z rastočim številom prebivalstva bo postal dobitnik kmetom vedno večji in vsled tega množine, namenjene eksportu, vedno manjše. Ker ni upanja, da bi se pri nas industrija tako hitro razvila, da bi nadkriljevala produkcije notranje potrebe in bi industrijski produkti krili izgubo pomanjšanega eksporta poljedelskih produktov, moramo že sedaj misliti na to, kako bi vsaj eksport poljedelskih produktov obdržali na isti višini.

Produkcija poljedelstva zavisi od racionalne in kolikor mogoče intenzivne izrabe naše zemlje. Intenzivno poljedeljski obrat, kakor za vidimo izpeljanega za časa liebica v Nemčiji, ni mogoč brez uporabe tehničnih sredstev naj razlicnejših vrst. Posebno je vpejave tehničnih pomožnih strojev potrebna vsled vedno dražjih delovnih moči.

Prvi začetki industrije za izdelovanje poljedelskih strojev so se pri nas že začeli, krili seveda ne bomo še dolgo časa domače potrebe, ah vsaj začetek je tu. Drugo pa, kar se vsaj popolnoma v nemar, je to, da ni do danes še nobena naših visokih šol sprejela ali vsaj ne v zadostni meri vpeljala v svoj program narodno-gospodarsko tako važne poljedeljske tehnike.

V veliko večji meri kot dosedaj se moralna pečati tehniška znanost s poljedelstvom, le na ta način bi se pridobilo dovolj izvežanih moči za povzdig produkcije našega poljedelstva.

Poljedelstvo stavarstvo, vedno gospodarstvo, prometno in pravačno tehnično itd bi se moralo sprejeti vsake tehnične visoke šole.

Absolventi bi lahko takoj dobili mesta kot svetovalci poljedelskih združenj in v njim v zvezi stojiših upravnih uradov. Industrijalizacija velikih posestev preko pokrajinske centralne i. dr. bi z radostjo sprejela specializirano poljedeljske izurnene inženjere.

Poljedelstvo rabi tehniko za zvišanje svoje produkcije s pomočjo najracionalnejšega gospodarstva, obratno rabi industrija in tehnika zopet poljedelstvo, saj je ona obenem odjemalec in dobavitelj, odjemalec industrijskih proizvodov in dobavitelj za industrijo potrebnih surovin.

Srednja tehnična šola v Beogradu.

Tekom nekoliko tednov bo popolnoma dograjena srednja tehnična šola v Beogradu in bo svečano otvorena v jeseni. V šolo se bodo sprejemali učenci, ki imajo malo leturo.

Narodni muzej v Črni gori.

Ministrstvo prosvete je odobrilo potreben kredit, da se priuredi del dvorca bivšega kralja Nikole na Cetinju, kjer bi se nastanil narodni muzej.

Medicinski kongres v Zagrebu.

Letošnjo jesen poteče 50 let, odkar je bilo v Zagrebu ustanovljeno društvo zdravnikov. Petdesetletnice obstoja društva se bo svečano praznovalo. V Zagrebu se bo vršil medicinski kongres, katerega se udeležijo zastopniki iz vseh krajev Jugoslavije ter se obenem priredi tudi medicinska razprava.

Poljedeljski tečaj v vojsci.

Iz Beograda se poročajo, da se je poljedeljske ministrstvo odločilo, da tekom leta tvori poljedeljske poljedeljske tečaje za vojake v vseh divizionih. Prvi poljedeljski tečaj se odvija za vojake iz beogradskega polka.

Angleški profesorji v Beogradu.

Meseca maja pride v Beograd 30 angleških profesorjev. Iz Beograda odidejo profesorji v notranjo Srbijo in si nameravajo ogledati vse važnejše kraje. Iz Srbije odidejo angleški profesorji v Makedonijo, od tam skozi Črno gore v Beke Kotorsko, od kjer se bojo vrtili v London.

Nesreča z bombo.

Pri Splitu sta dva dečka Niko in Dušan Aleksa na nekem zidu nosila ručno granato. Začela sta se z njo igrati. Granata pa je eksplodirala ter na mestu raztrgala Dušana, Aleksa Niko pa smrtno nevarno poškodovala.

Pijanica Bog varje!

Iz Našic na Hrvatskem javljajo zagrebški listi čudovit slučaj, kako si je ohranil življenje neki kmet. Pri tamošnji železniški postaji so bile zaprte zapornice, ker je prihajal vlak. Malo pred prihodom se je tež zapornice prekratili nek pijan seljak ter je padel s svojim težkim telesom med tračnice tako, da mu je glava obvisela na eni tračnici. Na postaji stojeci ljudje so ga opazili, zamlan pa je bila vsaka pomoč, kajti tovorni vlak z dvema lokomotivama in 24 vozovi je bil že v beljaku bližini. Kaj bo? Ljudje so trepetali, zakrivali so si obraze, da ne vidijo grozne nesreče. Toda gledaj duh! Ko je vlak prevozil, je za njim vstal pijan seljak in v pozdrav mahal s klobukom. Kaj se je bilo zgodilo? Lokomotiva je vozila počasno, in ko se je prvi kolo dotaknilo pijančeve glave, jo je tako odmaknilo v sredino tračnice, da je potem vlak vozil, a pijanec je ležal nepoškodovan pod vozovi. Velikanski in nenadni ropot pa je pijanec strlel mahoma in ko je vlak prevozil, je bil pijanec v polni svoji zavesti. Res pravi pregovor: Pijanica Bog čuva samo do tlejši, dokler se v jame ne vrne!

Beogradske novice.

Na Adi Čigantiji pri Beogradu so našli truplo nekoga neznanca, za katerega se je ugotovilo, da je preneseni identičen z Lajošem Hiripam, ki je izginil pred dvema mesecema.

V Beogradu je bil prijat seljak Stanko Jovanović iz Mirijeva, ki je prodal svojo pse fine pasme. Jovanović je priznal, da mu je pse dobil beogradskega kovača, ki jih polovi po ulicah. Podjetnega kovača, ki je na tako "radikalen" način spravljaj pse s sveta, je policija aretirala.

Pe uradni statistiki boleha v Beogradu vsaki deset stanovalec na tuberkulozi in na tuberkulozi umre vsak stoti stanovalec.

Vlom v cerkev.

V Erdeviku je bilo vromljeno v tamošnjo cerkev in ukradeno za 150.000 Din predmetov.

Morilca Madžara so prijeli.

V Martonošu v Vojvodini je bil pred tedni ubit Fabijan Matyáš. Morilca se prijeli sedaj v osebi Josipa Fejčerja in se bil oddan državному pravdnistvu.

Ropar ubil stražnika.

V Sarajevu je zaslačil stražnik Latura nekoga vromileca, ki je skušal vdreti v vojaško skladišče. V hrbti, ki je nastala nato med obema, je ropar najpreje stražnika stnil z nočem v prsa in ga nato še s sekuro udaril po glavi. Ropar Vaso Kaladžić je pobegnil.

Katastrofalni požar v Petrogradu.

Nedavno je v Petrogradu zgorela palača velike knežinjne Ksenije Aleksandrovne. Pri strašnem požaru, ki je trajal dva dni, je bilo ranjenih 40 ognjeogascjev, a neka žena je zgorela. Požar je uničil tudi veliko knjižnico bivšega carskega ministrstva za mornarice z važnimi dokumenti.

Stroški.

Pred vojno sta se srečala mežnar in zapit kmet.

— Pomislil, Janez, — pravi mežnar, — streho zornika smo pokrili, imeli smo nad štiri tisoč stroškov. Janez, je baker drag!

— Kaj bi tisto, — se oderejo zapiti kmet, — jaz sem z bakrom pokrtil samo svojo nos, pa sem obgrabil in ob hitro.

Peter Zgaga

V New Yorku so privedli tako-zvano "kratkoloso banditko". Vprizorila je več vlomov ter nagrabila v spremstvu svojega moža skoraj dva tisoč dolarjev.

Izgovarja se, da je pričakovala otroka, da ni imela ne denarja, ne zasluzka ter da ji ni preostajalo drugega kot ropati.

Newyorski listi objavljajo njeno sliko na prvi strani, in v največji newyorski dnevnik je začela danes pisati svoje spomine.

Prečni del omejene javnosti simpatizira z njo.

Postava določa za njene zločine petnajstletno ječo.

Brez dvoma se bodo zavzele za njeno razne "človekoljubne" organizacije ter izposlovale, da jo bodo izpustili iz ječe.

To jo bo potrdilo v veri, da je delala prav.

Kaj takega bi ne bilo nič čudnega.

In nič čudnega bi ne bilo, ako bi dal zapreti gospodar delavca, ki bi osorno zahteval višjo plačo, češ, da ne more preživeti svoje obilne družine.

V New Yorku je protestantski duhovnik, ki dela protestantskim škofom sive lase.

Piše se Percy Grant in je dosejal "ovrgel" že dosti verskih resnic.

Včeraj je imel jako značilno pridigo o peklju.

Rekel je naslednje:

"Človeku se gabita grozovitost in trpljenje pekla. Peklo je iznajdba človeške pameti. Ideja o peklju ne izvira iz narodov, ki se nam dala kulturo".

Dr. Grant torej dokazuje, da ni pekla. Pater Koverta dokazuje, da je.

Obveljala bo trditve tistega, ki jo bo znal dokazati, oziroma z zadostnimi dokazi podpreti.

Ameriško delavstvo se ne bo dosti brigalo za take dokaze in protidokaze.

Pretežen del ameriškega delavstva veruje v peklo na tem svetu.

Tako je iztrpljevo od tega pekla, da se ne zmeni dosti za peklo na onem svetu.

Znanstveniki so dognali, da je na svetu še za sedem tisoč let premoga.

Marsikdo, ki bo čital to poročilo, bo rekel sam pri sebi: — Oh, da bi ga bilo še vsaj čez zimo dovolj v moji kleti.

Pater Koverta pravi, da se bodo slovenski frančiškani preselili na farmo.

Če jim je bila podarjena ali kupljena, ne pove. Pravi le, da je njihova last.

Sedaj se bodo stroški šele začeli. Razpisana bo kolekta za zgradbo hiše, kolekta za fence, za prutnino in govejo živad.

Za avtomobil ne bodo kolektovali. Avtomobil že imajo.

In tudi kozlov imajo hvalabog dovolj na razpolago.

Poznam rojaka, ki gre fifty-fifty s svojo ženo.

Deset centov da ženi za karo, deset dolarjev pa sam obdrži.

Na osmi so že začeli mufati pijajočo iz kevdra. Vsak večer se lahko vidi kakega vernega farana, kako pohlevno nese galonec.

To so samo predpriprave za nekatoški shod. Kozel je namreč predlagal pri zadnji seji: "Spravimo vse sođe iz kevdra, pa bo dvorana v dva štuka".

Precej kike je treba posebeti za tako pametno idejo.

Jugoslovanaska**Katoli. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Prezident: RUDOLF PERDAN, 323 E. 125 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 184 Pearl Ave., Lorain, O.
Vajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 261, Ely, Minn.
Blagajnik kolepcijskih stvarin: JOHN MOYERN, 512 - 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni sodravniki:

Dr. JOE V. GRAHEK, 223 American State Bank Bldg., 606 Grand St., St. Paul, Minn.

Nadzorni odberi:

ANTON ŠRAMIK, Room 246 Baker Bldg., 222 Diamond and Grand Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4123 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odberi:

LEONARD ŠLABODNIK, Box 438, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 210 Stevens Bldg., Prynalpa, Wash.
FRANK BORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odberi:

VALENTIN FIRIC, 128 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 232 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSEF STERLE, 404 E. Mass Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 533 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradne glasilo: "Glas Narodni".

Vse stvari tiskajoče se uradnih sadov kakor tudi denarne podlize naj se podajo na glavnega tajnika. Vse prirobe naj se pošlje na predsednika porotnega odora. Protine na sprejem novih članov in bolninskih sploščval naj se pošlje na vrhovnega sodravnika.

Jugoslovanaska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na oblihen pristop. Kdor se postavi član te organizacije, naj se spusti tajnika blagoslova J. B. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Orientalški humor.

Nekoč se sprehlaja Nasradin-hodža po pokopališču in pade v neki grob. Prestrašil se je sicer, a vendar reče:

"Počkajl bom, da vidim, ali pri-leje angeli."

Kemaj to zine, že začuje zvonec. "Evo jih, že greš", reče Nasradin-hodža in vzdigne glavo, da vidi angel.

A to niso bili angeli, temveč karavana kamel, ki so se splašile, ko se je dvignil Nasradin-hodža iz groba. Ko Nasradin-hodža to vidi, se spusti v beg. Kamelariji so se razvezili, da jim je splašil živali, se spustijo za njim in ko ga dohitijo, ga vprašajo:

"Kaj pa delaš tukaj, za vraga?"

"Kaj delam? No, umrl sem, pa se nekoliko sprehajam, da spreminim znak."

Kamelariji pa s palicami po-ajun:

"Čakaj, lopov, ti homo že dali spreminjavti zraka, zapomni si hoš, da si nam kamele splašil!"

Pa so ga do dobrega natepli in mu razbili glavo, nato so ga spu-tili.

Ko pride Nasradin-hodža domov in ga vidi žena tako zdelavega, ga vpraša:

"Kje si pa bil, človek božji?"

"Bil sem na onem svetu", odgovori Nasradin-hodža.

"Pa kako je na onem svetu?" ga vpraša žena.

"Hej, kako je!! Če ne splašiš kamel, tedaj je dobro!" odvrne Nasradin-hodža.

Nekega dne je sedel Nasradin-hodža v zgornjih prostorih svoje hiše, ko pride neki človek in potrkva na vrata. Nasradin-hodža odpre okno in ga vpraša, kaj hoče, a oni mu odgovori, naj pride k vratom, da mu bo povedal.

Nasradin-hodža gre dol in odpre vrata, a oni ga proči:

"Reveš sem, pa sem prišel, da mi daš kaj miloščine."

Nasradin-hodža ga pozove, naj gre z njim v gornje prostore. Cresta gor in ko sede Nasradin-hodža na prejšnji mesto, reče beraču:

"Ti bo že Bog dal! Saj nič nimam!"

Berač mu odvrne:

"Pa zakaj si me zastojn pripe-ljal san? To bi mi bil lahko povedal tudi spodaj."

"Zakaj si pa ti mene klical za-stonj dol? Zakaj mi nisi povedal, kar hočeš, dokler sem bil tu zgoraj?" mu odvrne Nasradin-hodža.

Neki brezbožnik vpraša Nasradin-hodža:

"Kje je sredina zemlje?"

Nasradin-hodža odgovori:

"Evo, tu, kjer stoji zdaj moja noga!"

S tem je hotel reči, da je zemlja okrogla; ko pa brezbožnik nadaljuje:

"A kako se lahko o tem prepričam?" tedaj odgovori Nasradin-hodža:

"Če ne veruješ, pa zmeri!"

Nasradin-hodža je bil tako zame in slaven, da so ga izbrali za sodnika. Pa pride nekoč neka mlada gospa k njemu, da toži. Neki mladenič, tako je pripovedovala, jo je spopadel sredi ceste in jo poljubil, zato je prišla, da ga toži.

Navzoči sta bili

Zagonetno, toda resnično.

Mikavnost prostosti.

Kljub vsem varnostnim odredbam se posreči vsako leto več sto zločincem pobegniti z jetnišnice in kaznišnice dežele. Čeprav se glase uradna zatrjevanja drugače, se ne posreči vedno zopet ujeti te pobegle zločince. Nepravilna je tudi trditve, katero pogosto čujemo, da najdejo begunci iz jetnišnic brez izjeme zavetišče v bregih in skrivališčih zločincev, svojih tovarišev. Tam jih skoro v vsakem slučaju zopet polove, kajti povsem naravno se obračajo po izvedovanju oblasti v prvi vrsti proti takim skrivališčem. V mestih, trgih in vaseh, mogoče v vaši neposredni bližini, stanujejo včasih možje, ki uživajo ves u gled svojih someščanov, ki vodijo mirno, pošteno življenje, se pogosto tudi cerkveni člani in ki opravljajo, kot vsak drugi, svoje dnevne posle, na kojih pretoklosti pa vendar lahko počiva temna senca. On ugledni meščan, ki je navidezno vzvišen nad vsak dvom, je mogoče mož, kateremu se je pred številnimi leti posrečilo odtegniti se kaznujoči pravici in kojega napačna in kaznjiva dejanja so že davno pozabljena. V poteku let utihne tudi glas vesti, ki je prej motil duševni mir njegovega novega življenja in obstoja.

Konec konec je mogoče to celo dobro. Skesani grešnik, ki postane koristen in spoštovan član družbe, je že plačal za svoje mladostne zmotne. Seveda najdemo tudi slučaje, ko se takega človeka po dolgih, dolgih letih iztrga iz njegove mirne sreče, a ti slučajji spadajo med izjeme. Meni so znani trije taki slučajji, ki so nad vse značilni in tudi skrajno patetični. O teh slučajjih hočemo govoriti v naslednjem...

Nekega julijskega popoldne, leta 1913 je prišel sivolasi mož v Kentucky State Reformatory v Frankfort, Ky. ter prošil za pogovor z wardenom. Privredli so ga v urad tega uradnika.

— Koj morem storiti za vas? — je vprašal warden.

— Jaz sem Koors, — je odvrnil obiskovalec. — Clement, August Koors.

— No, gospod Koors, — je rekel warden, — kaj želite od mene?

— Ali se me ne spominjate?

— Ne.

— Jaz sem oni obsojeni na do smrtno ječo, ki je pobegnil.

Warden ni mogel zadržati smehljaja.

— Ali se niste zmotili v naslovu kaznišnice? — je vprašal.

— Ne, jaz sem mož, ki je v Covingtonu umoril Brunoja, — odvrnil obiskovalec.

Warden je zmajal z glavo, pokleal svojega pomočnika ter mu naročil, naj odvede moža, kateremu se je očitno zmedlo v glavi. Obiskovalec pa se je razkačil.

— Čujte, — je rekel, — jaz nisem prismojen in se tudi nisem zmotil v naslovu kaznišnice. Zmotil sem se v tem, ko sem mislil, da me še vedno iščete, a jaz sem res pobegle kaznjeneec. Moje ime je Koors, moja številka je bila 9119 in pobegnil sem od tukaj pred eno in dvajsetimi leti. Pogledite v svojih aktih in našli boste, da govorim resnico. Prišel sem dva tisoč milj daleč, da se stavim oblastim, kajti do grla sem sit tega lažnjivega življenja.

Pregled knjig je pokazal, da je govoril resnico.

— Da, Koors, — je rekel warden. — Sedaj vas pač moram zapreti. Vzemite mi pa, da ste trpali, kajti noben človek z zdravim razumom bi se ne javil po pretku dvajsetih let.

— Postali boste drugih nazorov, ko boste aličali mojo povest, — je rekel Koors.

Warden je napravil svojega žudega obiskovalec, naj sede, mu ponudi amoko ter ga pozval, naj prične pripovedovati. Koors je prišel svoje povesti.

... Leta 1882 je bil Clement Augustus Koors ponižen in pošten mladenič v Covingtonu. Njegova mati je bila vdova in njegova najstarejša sestra se je ravnokar poročila. Vsi so bili pošteno bogaboječi, mirni in medolžni ljudje. Nekega dne pa je čul Koors, da se je njegova sestra vrnila k materi, vsa opraskana, no seča po celem telesu sledove pretepanja, ki ga je pretrpela iz rok mladega moža. V divjem srdju je planil Koors na cesto, srečal sva ka na nekem cestnem vogalu ter ga brez pomisleka ustrelil. Pred sodnijo je izjavil, da je kriv in poslali so ga na dosmrtno ječo v staro kaznišnico Kentuckyja sedanji State Reformatory v Frankfort.

Konec let 1882 je prišel v kaznišnico ter preživelih celih deset let za jetniškimi zidovi. Bil je ponižen skesan in priden in kma lu so ga povišali na mesto "trusty ja" ali zaupnika. Več let je opravljaj različne posle v notranjosti jetnišnice ter tudi izven zidov jetnišnice, a niti enkrat mu ni prišla niti najmanjša misel na beg. V poletju leta 1892 pa se je pripefilo nekaj, kar je vzbudilo v njem hrepenenje po prostosti. Slučajno je dobil v roke neki list v katerem je čital, da je njegova sestra na cesti pretepla z dežnikom nekega meščana, ki jo je ba je razžalil. Naenkrat se je pričel zavedati bednega položaja svojcev. Videl je v duhu boje svoje matere in sestre, ter bil prepričan, da sta bili ubogi in brez pomoči in da sta trpeli na posledicah njegovega prenegljenega dejanja. Prišel je hrepeneti po tem, da jim priskoči na pomoč ter živi v njih bližini.

Par dni pozneje je izginil iz jetnišnice. Napotil se je naravnost na dom svoje matere. Ko pa je videl da zreta mati in sestra preplašeno nanj, se je pričel zavedati, kako zaman je bil njegov beg. Ni jima mogel pomagati, ni mogel olajšati bremena, ki sta ga nosili, pač pa jima je pomagal skrbti, ter povzročal bolečine, ker sta brez dvoma domnevali, da bodo oblasti najprvo iskale pri materi in sestri pobeglega kaznjeneca.

Vsled tega je zapustil domači krov ter se napotil v Californijo, kjer je našel delo kot sedlar. Temu rokodelstvu se je priučil v jetnišnici. Pozneje so ga povedla njegova potovanja v Mehiko in zopet nazaj v Kentucky, kjer se mu je zopet posrečilo videti mater. Tam pa ni bilo nobenega obstanika zanj in odpeljal se je v New York, kjer se je nastanil ter pridno delal kot sedlar. Sprejel je seveda drugo ime.

Več let pozneje se je zaljubil v neko mlado žensko, ki je krenila s prave poti, ji pomagaj, preskrbel delo ter jo konečno vzel za ženo. Dočim je bil zaposlen on kot sedlar, je imela njegova žena v oskrbi neki boarding-house v gladišem okraju New Yorka. Poteklo je več let brez vsakih razburiljih dogodkov, ko je policija naenkrat vprizorila pogon na do tično hišo ter zaprla gospodinjico pod obdolžbo, da vodi nepoštено hišo. Pogon in temu sledeča razkritja so spravila moža skoro ob pamet.

Koors je sklenil obiskati svojo ženo v Tombs zaporih, a pogled na jetnišnico ga je tako razburil, da je zopet odšel ter se trikrat vrnil, predno se je mogel odločiti, da vstopi. Ko je hotel svoji ženi očitati, ga je slednja grdo o zmerjala in ves potrt je zapustil jetnišnico. Hotel je skočiti v East River ter končati vse. Konečno pa je prišel do prepričanja, da je zakrivil vse to sam, ko je pobegnil iz jetnišnice. Prepisal je skoro vse svoje prihranke na ženo ter se napotil v Kentucky, da se javi oblastim.

Predno je odšel v Frankfort in jetnišnico, je obiskal Louisville, Covington ter kraje, kjer je preživel svojo mladost. Nato je prišel v jetnišnico. Kmalu nato se je pričelo gibanje, da se izposluje njegovo pomiloščanje in ni trajalo dolgo, ko je bil izpuščen kot prost mož.

(Konec sledi.)

Kriza porodov v Nemčiji.

Še pred tremi, štirimi leti so se Nemci rogali Francozom, da se številu njihovih porodov krči in da bo radi tega francosko pleme popolnoma izumrlo. Ali še predno so se narogali, je prišla ista nadloga, ki zatira francoski naraščaj, tudi Nemce.

Iz strokovnih nemških časopisov izhaja, da vlada povsod v Nemčiji kriza babie. V tečaju za babie se noče prigrasiti več nobena ženska. Porodi padajo kakor še ne pozna nemška zdravniška veda.

Babie, ki so v Nemčiji strokovno organizirane, so nedavno vladi poslale vlogo, v kateri naglašajo goriočenjena dejstva povdarjajoč, da je njihov stan poleg stanu državnih uradnikov najbednejši stan v nemški državi. Strokovno združenje babie naglašja, da je kriza porodov posledica gospodarske krize, kajti o troci so za nemškega meščana v današnjih razmerah pravcat luksus, ki si ga ne more privoščiti.

Da odpomorejo svojemu slabemu gnotnemu položaju, predlagajo babie v svoji spomenici, da se vse mlajše ženske, ki se pečajo z babilštvom, sprejmejo v strežniški posel po bolnicah. Dalje predlagajo, naj se babilška služba podržavi in naj se izda naredba, da vsaka porodnica mora poslužiti babie. Ženske na kmetih se namreč ogibajo babi ter opravijo porod brez večšijske pomoči. Posledica tega je rana in prezgodnja smrt novorojenčkov.

Pred vojno so bili porodi v nemških mestih tako številni, da je na vsako izvrševalko babilškega poklica v mestih odpadlo povprečno po deset porodov mesečno. Sedaj preteče večkrat po par mesecev zaporedoma, ne da bi bila babica klicana v kakšno družino. V tej zadevi so se začeli oglašati tudi sociologi ki zahtevajo od države, da dovoli babilcam izvrševati splavljanje, kjer se dokaže za to potreba. Zdravniki pa se temu upirajo, sklicuje se na to, da je splavljanje privilegij samo medicinsko izsolanih ljudi, torej ugodnost njihovega poklica. Ali tudi tu se pojavljajo težkoče, kajti dokazano je, da se žene in dekleta rajši od splavljanja poslužujejo preventivnih sredstev, katera onemogočajo porode.

Sodbe znamenitih mož o ženskah.

Veliki duhovi sodijo o ženskah zelo različno in ponajvečkrat nelaskavo. Goethe je na pr. zapisal: Ženske so srebrne školjke, v katere polagamo možje zlata jabolka. Jean Paul pa trdi: Žena je običajno možu zadnji prijatelj, ki mu ostane v nesreči. Madžar Jokaj veli: Poznam dve vrsti žensk; take, ki imajo sree, in ljubijo sree in ljubijo vse. Strašno je sodil o ženskih lastnosti grški modrijan Aristipos. Pisal je nekemu snubčaru: Priporočiti ti ne morem nobene; ker če ti priporočim lepo, te bo varala, a če bo grda, ti ne bo ugajala; če si ubog, te bo upropastila, če pa je ona bogata, boš njen suženj; če je duhovita, te bo prezirala, če je naobražena, se boš od nji dolgočasil, če je hudobna, boš imel z njo pekel. Slepi angleški pesnik Milton je odgovoril lordu Buchgamu, ki je primerjal njegovo ženo z rožo, takole: Po barvi je nemorem spoznati, toda če sodim po trnju, imate prav. Ko mu je pa nekdo priporočil, naj da hčer naučiti še en jezik, je Milton odgovoril: Ne, ženi zadostuje en jezik. Gotovo se s tem odgovorom možki svet povečini strinja.

Razlog.

— Ljubček, ti si mnogo manjši od tvojega brata!

— Da, ker sem samo njegov polbrat.

Šel v jetnišnico. Kmalu nato se je pričelo gibanje, da se izposluje njegovo pomiloščanje in ni trajalo dolgo, ko je bil izpuščen kot prost mož.

(Konec sledi.)

Okus je odvisen od kakovosti tobaka.
Po našem poštenem prepričanju je tobak v Chesterfield cigaretah boljše kakovosti (in potentakem tudi boljsega okusa) kot v katerikoli drugi cigareti po tej cenli.
Liggett & Myers Tobacco Co.
Chesterfield
CIGARETE
Zadovoljujejo.

‘Povem ti, da je najboljša cigareta kdaj napravljena!’

Španska bolezen in tuberkuloza.

Španska bolezen ali kratko španska, ki se je od leta 1918 do 1924 štirikrat razpasla, ne samo po Evropi, ampak po celem svetu, ni osamel izgled v zgodovini kužnih bolezni. Že v letih 1889 do 1890 je nastopila rečena bolezen in sicer pod drugim imenom: imenovali so jo takrat influenco. Takrat so jo baje zanesli iz Rusije v Nemčijo in od tu se je hitro razširila po celi Evropi. Danes je bolezen v svojem razvoju ravno tako nepreračunljiva kot pred 35 leti. Kakor takrat, tako se tudi danes še ne more zabraniti njenega razširjenja.

Zadnje epidemije, ki nastopa posebno močno na Angleškem pa tudi na kontinentu, označimo lahko kot četrti vod španske bolezni. Črni koz se je prvič nastopila leta 1918. Španska se razlikuje od drugih nalezljivih bolezni v tem, da ne pozna razlike stanu in da napade ravno tako brezobzirno bogataša kakor ubožca, torej ravno nasprotno kot tuberkuloza, ki je specifična bolezen socialne bede in stanovanske mizerije velikih mest.

Posebno veliko pomanjkanje primernih in zdravih stanovanjskih prostorov je pri tuberkulozi glavni vzrok za njeno grozno razširjenje. Kjer stannje družina, sestojeca iz več članov, od katerih boleha eden na tuberkulozi, v enem samem prostoru, tam je ni človeške sile, ki bi mogla preprečiti infekcijo.

Tuberkuloza je tudi svetovna kužna bolezen, tudi ona je enakomerno razširjena po svetu, pri indijancih in zamoreih ravno tako kot pri kulturnih narodih. Ona je tip kronično potekajoče bolezni, ki je pa na srečo skoraj povečini ozdravljiva. Telo se samo sebe nekako imunizira.

Tuberkuloza je bolezen socialne bede velikega mesta. Boj proti tej bolezni ne sme biti le boj proti bacili, ki jo povzroča, ampak boj moramo napovedati nacionalnemu strupu.

Ako ne preskrbimo ljudem primerne in zadostne hrane, ako jim ne damo zračnega in solnčnega stanovanja ne smemo misliti, da zahtemo bolezen medicinskim potom. Kako izgubo povzroča tu-

berkuloza na narodnem zdravju in vsled tega na narodnem premoženju se je že dovolj povdarjalo na podlagi statistike.

Posebne razmere, te skoraj izključno kronično se razvijajoče bolezni, so torej odgovorne, da stopa zdravljenje tuberkuloze na drugo mesto pri tem ko skušamo pri drugih infekcijskih boleznih doseči uspeh v prvi vrsti z bojem proti parasitemu povzročitelju bolezni.

Tako se je na pr. ubranila Evroja črni koz s cepljenjem. Ne glede na slabo prehrano in slabo protu parasitemu povzročitelju bolezni. Tako se je na pr. ubranila Evroja črni koz s cepljenjem. Ne glede na slabo prehrano in slabo protu parasitemu povzročitelju bolezni. Tako se je na pr. ubranila Evroja črni koz s cepljenjem. Ne glede na slabo prehrano in slabo protu parasitemu povzročitelju bolezni.

V primeri s črnimi kozami je španska lahka infekcijska bolezen, razlikuje se pa v tem, da človek lahko večkrat na njej oboli. Kar se tiče nalezljivosti, prekaša španska vse druge bolezni, ki jih poznamo, da na ta način je razumljivo, da je pri predzadnji epidemiji v Švici na njej obolela skoro polovica prebivalstva. Po angleški statistiki je bilo pri prvih dveh valih te bolezni, leta 1918 na celem svetu šest milijonov smrtnih slučajev. Večina drugih bolezni tifus, kolera, gripa, kuga, pegasti lagar in malarija so v primeri s špansko malo nalezljive bolezni Njih povzročitelja poznamo in se jim vsled tega lažje izognemo. Ravno pri teh boleznih je pokazala moderna higijena kaj da zmore. Le črne kozje in norice so skoraj enako nalezljive bolezni kakor španska; izgubile so pa svojo grozoto, potem ko se je vpeljalo v Evropi prisilno cepljenje. Španska pa, pri kateri smo pričakovali tudi, da izgubi svoj prvotni nevarni značaj, je letos še enkrat pokazala svojo neugnanilo.

POSOJILA NA NEPREMIČNINE

Naši rojaki lahko dobijo pri nas prvi mortgage na hiše in posestva v New Yorku in Brooklynu.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street
New York

Spomladno potovanje v domovino.

Znano je, da sedanja priseljeniška postava dovoljuje povratek tekem šestih mesecev izven kvote tudi onim, ki niso ameriški državljani.

Naši rojaki imajo sedaj najlepšo priliko obiskati svoj rojstni kraj in se zopet zadovoljni in okrepani na duhu in telesu, vrniti.

Kadar se odločite potovati v domovino je najbolje, da se obrnete za navodila na nas, ker imamo v tem oziru dolgoletno skušnjo in smo radi toga v stanu, Vas dobro poslužiti.

Opozarjamo Vas na —

VELIKO IZLETNO POTOVANJA 14. MAJA t. 1. S PARNIKOM "PARIS".

Pišite po navedila.

Denarna izplačila in druge bančne posle izvršujemo najugodnejše.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
GLAVNO ZASTOPSTVO JADRANSKE BANKE

NESREČNA LJUBEZEN

M. H. - Za "Glas Naroda" poslovenil J. T.

40 (Nadaljevanje.)
- Ne bojte se, to deteljevo bom skrbno spravil za vas, kajti čuvala vas je kot dobra zvezda.

Altenov bleđi obraz je zarđel.
- Zakaj bi je pa ne pustili na starem mestu?
Danijel ga je osvrknul s čudnim pogledom ter tiho odvrnil:
- Ta deteljeva je preživila svoj čas.
- Zakaj? - je vprašal Alten.
- Zato, ker sedi v sobi prvoga nadstropja Lena ter vije venec rdečih rož ki bo zanaprej obdajal to sliko. V duhu teh rož boste sanjali, in ko bo povpreč ovnelo, bo prišla Lena z novim svežim cvetjem.

Knez si je zakril oči ter nadaljeval:
- K vaši bolniški postelji bo pristopil angelj. Njegova bližina, njegov nasmeh vas bo ozdravil. Zdravi boste na duši in na telesu.

Mladi častnik mu je podal svojo tresočno se roko. To je bil ves njegov odgovor.

Se istega dne so našli kneza Soboleja nezavestnega ob njegovi pisalni mizi. Poleg njega je bila debela kovrta s črnim pečatom. In na kovrti je bilo zapisano: Moja oporoka.
Zdravniki so dooznali, da se ga je lotila huda srčna bolezen, s katero se je že dalj časa boril, pa ne posebno uspešno. Nastopila je tudi nahuha, kar je dalo povod resnemu strahu.

Prešli so tedni in tedni razburjenja in skrbi. In na sveti večer, ko je zazarelo božično drvečevje v vsaj svoji krasoti, je sedel knez Sobolej bleđ in strel v vozičku.

Vsakomur, ki je videl njegov smeh, je moralo zakrvaveti srce - toliko trpljenja, bolečine in veselja je bilo v njem.

Poleg njega je stal Alten visoko vzravan. Ozdravel je bil popolnoma ter ni bil že par dni pod zdravniškim nadzorstvom. Bolj svež in bolj cvetel je bil kot kdaj prej. Iz oči se mu je izražala sreča, ki je bila nekak odmev tistih neizrečeno blaženih ur, katere je predsedala Lena ob njegovi bolniški postelji, ter vlivala v njegovo srce čudovito moč mlade srce in novega življenja.

Zunaj so snežinke pretoč poljubljale male kali, ki so bile prezdgodaj pognale iz zemlje.

V sobi je pa pritiskal Alten roke na svoje nemirno, burno utripajoče srce ter si možko in pošteno prigovarjal, da se ni njegov čas.

Opozarjal se je, da je še prezgodaj trgati svetlice ter se možko prepričeval, da s praznimi rokami ni mogoče sejati in žeti.

Par tednov je minilo za tem.

Pod širokim senčnikom je gorela svetilka v spalnici kneza Soboleja. Noč se je že k jutru nagibala, pa še vedno ni bilo spanca v bolniških vročih oči. Da, knez Sobolej je bil bolan, jako bolan.

V vozičku je bil vozil naokoli ali se je pa s težavo vlekel po stopnicah, vsakomur se je resnično smilil, in haš to ga je jezilo, ker se vsakomur smilil. Njegov smehtljaj je bil prisiljen. Neprestano je goreče prosil Boga, da bi bilo kmalu vsega konec.

Bil je podoben sveči, ki je začela dogorevati ter bo kmalu dogorela.

Nihče ni vedel tako dobro kot je vedel on, kako hudo je bolan. Ljudem je bila znana njegova telesna bolezen, boleznini njegove duše in njegovega srca, pa ni mogel nihče slutiti. In ta bolezen mu je počasi pila srčno kri ter ga počasi, toda sigurno uničevala.

Tako je sedel noč za nočjo brez spanca, zaprt sam vase, poln misli in naklepov, in je jasno videl pred seboj svoj cilj. Njegov cilj je bil neutešeno hrepenenje.

Vsak večer je odločno slišal, kako se je ustavila pred vratmi kočija, slišal je Leno, ki je stopila vanjo ter se odpeljala na izprehod.

Nato si je zbral v spominu najbolj zaupne besede, katere mu je bila Lena zaupala tistega večera, ko se je bil Alten ponesrečil.

Potem je še dolgo časa hodila k njegovi postelji, kjer ji je moral desetkrat in stokrat povedati, kako je bilo Altenu, kako je prebolel in kako se mu je začelo obračati na boljše.

Hotela je vedeti vsako malenkost, vsako najmanjšo podrobnost. In knez Sobolej ji je pripovedoval točno in natančno kot da bi bil njen plačan služabnik.

Ko jo je pri takih prilikah držal za roko, in so njegove roke neprestano vtrepetale, sedaj v vročici, sedaj v mrazu, je pripisovala Lena to njegovo stanje težki bolezni.

Ni ji prišlo na um, da povzroča nesrečnemu s svojimi vprašanji neizmerno bolečine, ni vedela, da v takih prilikah izkvarjuje njegovo sre kapljo za kapljo.

On je smeje se trpel strašno bolečino ter ji še sam prilival ognja, češ, prej če bo, konec, boljše bo.

Vsakega dne sproti je trepetal, kdaj bo stopila v njegovo sobo Lena, smejočega se obraza in z deviškimi venci na glavi.

Ko je prišla včasih k njemu, je ležal na postelji zaprtih oči in prekrizanih rok. Prav dobro je čutil njeno bližino, pa se je ni upal pogledati, češ, povedala mi bo dan svoje poroke.

Pri taki priliki je njegov zvesti služabnik Aleksander stopil k nji in ji šepetaje povedal, da je knez zaspal in da je boljše, če ga ne moti.

Sobolej je slišal, kako je ob takih prilikah zašumela njena obleka, kako je še malo postala ter se sklonila čez njega.

Ob takih prilikah je hotel nenadoma odpreti oči ter si zavedno vtisniti sladko sliko v svoje srce.

Toda ne. Tega ni storil in je s tem le še bolj mučil samega sebe.

Zima je minila in v deželo je pridihnila spomlad. S svojimi blagodejnimi vetrički in s svojo toploto bo vzbudila zemljo k novemu življenju.

In Danijelu se je zdelo, da sliši v vetru pridrušeno šepetanje:
- Le potolaži se, moj ubogi revček. Ni več daleč čas, ko bom zopet prišla. In tedaj bo konec mojega in tvojega trpljenja.

Globoko je zavzdihnil, in njegove brezbarvne ustnice so napolarazloženo šepetale: - O, mati, tako dolgo te že čakam, tako dolgo! Vse bolečine, ki jih trpi moje telo, sem voljan prenašati, da se spokorim za svoj veliki greh. Le to vzemi od mene, ti prečista, ti blagoslovljena, kar mi muči dušo.

Danjel je začel viti roke in jih stegovati proti oknu.

O petroleju in njegovi uporabi.

Ob današnji vseobči rabi petroleja si težko mislimo kako je petrolej spremenil način življenja od polovice prejšnjega stoletja naprej. Razen v onih mestih, ki so bila razsvetljena z naravnim ali umetno pripravljenim plinom, so bili ljudje do tedaj za razsvetljava popolnoma odvisni od rastlinskih ali živalskih olj in masti. Stari ljudje se še spominjajo na lojve sveče. Isto je veljalo glede mazil. Kitovo olje je bilo najvažnejše izmed mazilnih olj in okoli leta 1850 je postalo strašno drago radi male zaloge kitov. Dostikrat je moral kitolovec potrošiti dve ali tri leta v severnih vodah predno je napolnil svojo ladjo z oljem. Zato je bilo kitovo olje razmeroma zelo drago.

Ko pa so odkrili petrolej in so iznašli načine rafiniranja, je skrb glede pomanjkanja kitov postala nepotrebnna in ljudje so dobili nadomestek, ki je boljše in bolj poceni kot kitovo olje. Kmalu za tem so lojve sveče in kitovo olje skoraj popolnoma izginele.

Pravzaprav ne toliko odkrija petroleja samonasebi, marveč iznajdbe, ki so omogočile njegovo očiščevanje, so bile poglavitni vzrok, da je petrolej pred kakimi 60 leti postal naenkrat velevažen faktor v gospodarstvu. Petrolej v svoji naravni surovi obliki ni vobče primeren za rabo. Je oljnata tekočina navadno gosta in temnorjave barve, tupatam je redka in včasih svetla. Vedno ima oster, neprijeten duh. Zgodnji naseljenci v Ameriki so izvedeli za petrolej od Indijancev. Naučili so se od njih rabiti ga kot lek, zlasti kot mazilo za revmatizem. Zato so ga zvali indijanski olje. Par naravnih vrelcev je zalagalo naseljence z vsem oljem, ki so ga potrebovali v to svrhu.

Leta 1807 so v zapadni Virginiji začeli kopati jame za pridobivanje soli. V solno vodo pa je dotekalo polno one smrdljive nepotrebne oljate tekočine, kar je naseljence zelo jezilo. Poskusili so porabiti to olje za razsvetljava, ali pri gorenju je bilo toliko dima in smrada, da so sklenili, da ni ta tekočina za nobeno rabo.

Leta 1846 je neki Gesner potom: destilacije premoga dobil neko olje, ki je prav dobro gorelo v svetilkah. Nek pittsburski lekarnar, imenovan Samuel Keir, ga je posnelal in rabil isti način destilacije's petrolejem. Končno se mu je posrečilo destilirati iz petroleja precej povoljno olje za svetilke. Čim je ta iznajdba postala popularna, je takoj nastalo povpraševanje po petroleju. Prihodnji problem je bil, kako digniti na površino zalogo olja, ki se nahaja pod zemljo. Da razume mo ta problem treba znati, kje petrolej leži. Nahaja se porih luknjičaste kamenja, nad katerim se nahajajo neluknjičaste plasti. Da ni teh neprodinirnih plasti nad kamenjem, kjer se petrolej nahaja, bi se petrolej povzpemal na površino in se izgubil vsled izhlapevanja. To se je bržkone zgodilo v mnogih krajih. Okoliščina pa, da se nad luknjičasto plastjo nahaja pokrivajoča krobnozrnata skalovja, ustvarja naraven rezervoar.

Da se pride do olja, treba prevrtati zgornje plasti. Leta 1859 je "Colonel" Drake, bivši železniški konduktor, izvrtal prvi oljni vrelec v Zdr. državah, in sicer blizu Oil Creek v Pennsylvaniji. Po mnogih neuspelih poskusih, da bi dosegel petrolejevo plast, odstranil se je neke sobote od vrelca, misleč, da so se osti vrtila zlonile, ker se je sveder udiral tako zlahka. Ko se je v nedeljo povrnil, je našel vrelce poln olja. Vrtilo je zlahka prodorilo ker je bilo zadeto na plast luknjičaste kamenja, v katerem se je petrolej nahajal.

Nato je nastal naval na pennsylvanijsko olje (oil rush), kaj sličen naval na kalifornijsko zlato deset let poprej. Mnogo ljudi je obogatelo čez noč. Mnogo jih je obubožalo. Na stotine petrolejskih vrelcev je bilo izvrtanih. Tekom prvih desetih let se je bilo treba boriti z mnogimi težkočami. Proizvajalo se je več olja,

kot se je moglo tedaj rabiti, in mnogo olja se je zapravljalo. Metode produkcije in čiščenja so bile še jako nepopolne. Kerozin, ki so ga pridobivali iz petroleja, je bil dostikrat nevaren, ker je vseboval preveč vnetljive nafte (kamene smole). Bilo je mnogo eksplozij, požarov in smrtnih nezgod. Tudi način prevažanja olja je bil še primitiven. Počasi pa so premagali te težkoče.

Dandanašnja petrolejeva rafinerija je moderna čarovniška kuhinja, kjer se pilepljivo umazano in slabo dišeče olje pretvarja v več kot 200 raznih koristnih produktov. O mnogih izmed teh produktov vsakdo ve, da se napravljajo iz petroleja drugi produkti, ki so tudi obče znani ali mnogi ne vedo, da so petrolejevi produkti.

Ako se surovo olje nekoliko segreje, se nakateri sestavine, ki se v njem nahajajo, pretvorijo v par. Ako se olje še bolj segreje, izhlape razne druge sestavine, stopno po temperaturi. Na ta način se olje razkrajja v lažje in težje sestavine. Ta proces se imenuje destilacija.

Surovo olje postavljajo v velike železne kotle. Vsak kotel je navadno približno 40 čevljev dolg in 15 čevljev v premeru ter vsebuje od 500 do 1000 sodov olja. V vsaki rafineriji je mnogo teh kotlov. Olje se ogreva potom ognja ki gori pod kotlom, ali pa potom cevi okoli kotla, po katerih se spušča vodena para.

Dva produkta izhlapevata že ob tako nizkih temperaturah (32 stopinj Fahrenheit in 62 F), da ju navadno puste uhajati. Ta dva produkta se rabita v bolnišnicah kot petrolejev eter.

Prihodnje sestavine, ki se pretvarjajo v paro, ako se olje nekoliko bolj segreje, so vnetljiva olja, kot gazolin, nafta in benzin. Te snovi v parni obliki so napejlane v zavite cevi, ki jih neprenehoma oblivajo z mrzlo vodo. Čim se pare shlade, se kondenzirajo in se v obliki tekočine izlivajo v rezervoare.

Ob še višji vročini, izhlapevajo ona olja, ki se rabijo za razsvetljava. Glavno olje izmed teh je kerozin. Proces destilacije je isti, kot pri lažjih oljih. Navadno so produkti destilacije, kerozin in gazolin, še nadalje kemično očiščajo, da se odpravijo vse nečistočice, priprave.

Po destilaciji ostaja v kotlu oni del olja, ki se ni dal destilirati. Ta gošča vsebuje težka mazilna olja. Ko se ista shladi, strdi se oni del, ki se zove parafin. Iz ostanka se izčima vse olje, ki je še v njem; kar sedaj preostane, se kemično obdeluje, dokler se ne izvlečejo vsi produkti. Ravno iz teh tropin izvira večina kake dvestotine petrolejevih produktov.

Dobro razumel ...
- Čul sem, da ja vaša strica tako bolan, da morate biti na vse pripravljeni.

- Ne, na vse ne. Meni je zaustil samo polovico.

Pomočna.
Policaj: - Vi ste pa pijani, kar zabljuje se.

Zakasnjence: - Ne, ne, gospod, ravnotežja ni več. V desnem žepu imam večni ključ, v levem žepu pa nič več denarja, pa me zanaša.

Turčija uvaja latinico.

Narodna skupščina v Angeri je sklenila, da se mora po vseh šolah v Turčiji odslej pončevati latinica abeceda. Tudi javni uradi bodo morali odslej pisati akte samo v latinici. Ta ukrep utemeljuje vlada s tem, da je bilo baš radi turške pisave, ki je silno težka za učenj., v Turčiji toliko analfabetov. Turško časopisje je noč zakon z navdušenjem pozdravilo.

Intimno.

Prijatelj: - Kaj pa tvoje boljša polovica?

Zakonec: - Kaj boš rekel polovica, reci raje četrtina; kajti kadar se sleče, odloži cele tri četrtine svoje količine ne nočno omario.

POCENI NAPRODAJ

bivše Popovičevu poslovstvo v Cirknici, skapaj 5 stavb. Hiša na glavnem trgu z 10 prostori, trgovina z mešanima blagom, skladišče, stanovanje in voda v hiši. Druga hiša 3 sobe. Tretja stavba je velban hlev za 20 glav in vedovod; poleg je stavba z dvema sobama in tehtnica za tehtati živino; naprej je skedenj in zraven krasen vrt z sredmi. Njiv za 12 mernikov posevne, zraven spada še gmajna in ošna pravica. Vse v dobrem stanju. Skupna cena 325.000 Din. Podrobnosti se izve pri lastniku: Ivan Zgonec, mizar in trgovec v Cirknici St. 62 pri Raketu, Slovenija, Jugoslavija. (26-29-4)

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobite vidno pri:
NAVINEŠEK-POTOKAR
331 Grevce St., Conemaugh, Pa.
PISTIPE CENIK.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

KDOR je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljaji in drugih stvareh.

Udaj on, ki še niso ameriški državljani, morejo potovati v stari kraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnoje tekom šestih mesecev in so pripušteni brez vsake neprilike v to deželo.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.
Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Nadaljni priseljenec iz Jugoslavije bodo pripušteni sem zopet po 1. juliju 1924. Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Ako želi kdo naročiti vozni list iz Jugoslavije v CANADO naj nam piše za pojasnila.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York
Glavno zastopstvo Jadranske banke.

Prav vsakdo - kdor kaj liče; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da ima je čudovit uspeh - mali oglasi v "Glas Naroda".

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR za leto 1924
V ZALOGI GA IMAMO ŠE SAMO PAR STO IZTISOV.
Kdor ga še nima, naj ga takoj naroči, da ne bo prepozno.
Cena 40 centov. Za Jugoslavijo je lista const.
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York

Kretanje parnikov - Shipping News

29. aprila:
Republic, Cherbourg.
3. maja:
Leviathan, Cherbourg; Olympic - Cherbourg; Pres. Wilson, Trst; La Savoie, Havre; Orbita, Cherbourg.
7. maja:
Aquitania, Cherbourg.
8. maja:
Belgenland, Cherbourg.
10. maja:
Homeric, Cherbourg; America, Cherbourg.
14. maja:
Paris, Havre; Martha Washington, Trst; Berengaria, Cherbourg.
15. maja:
Albert Ballin, Cherbourg in Hamburg; Stuttgart, Bremen.
16. maja:
Pres. Roosevelt, Bremen.
17. maja:
Majestic, Cherbourg.
21. maja:
France, Havre.
22. maja:
Lapland, Cherbourg.
24. maja:
Leviathan, Cherbourg; Olympic - Cherbourg; Tyrrenia, Cherbourg; Colombo, Genoa.
27. maja:
Reliance, Cherbourg; Hamburg; York, Bremen.
28. maja:
Aquitania, Cherbourg.
30. maja:
America, Genoa.
31. maja:
Homeric, Cherbourg; Conte Verde, Genoa; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Veendam, Bologne.
3. junija:
Cleveland, Cherbourg in Hamburg.
4. junija:
Berengaria, Cherbourg; Rochambeau, Havre.

5. junija:
Belgenland, Cherbourg; Mongolia - Cherbourg.
7. junija:
Majestic, Cherbourg; La Savoie, Havre; Orbita, Cherbourg; Hamburg; Geo. Washington, Cherbourg; Bremen.
10. junija:
Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg; Laetow, Bremen.
11. junija:
Paris, Havre; Mauretania, Cherbourg.
12. junija:
Columbus, Bremen.
14. junija:
Leviathan, Cherbourg; Olympic - Cherbourg.
16. junija:
America, Bremen.
17. junija:
Dublo, Genoa.
18. junija:
France, Havre; Aquitania, Cherbourg.
19. junija:
Lapland, Cherbourg; Stuttgart, Bremen.
21. junija:
Chicago, Havre; Homeric, Cherbourg; Saxonia, Cherbourg; Orca, Cherbourg; Hamburg.
24. junija:
Pres. Wilson, Trst; Pres. Harding, Bremen; Canopic, Cherbourg; Bremen.
25. junija:
Berengaria, Cherbourg; Taormina, Genoa.
26. junija:
Zeeland, Cherbourg.
28. junija:
Majestic, Cherbourg; Lafayette, Havre; Conte Rosso in Genoa.

Veliki izlet v JUGOSLAVIJO na svetovno znanem parniku 'AQUITANIA'

45, 647 Ton
(PREKO CHERBOURGA)
ODPLUJE IZ NEW YORKA 7. MAJA

Preživite 6 zabavnih dni na morju ali manj kot 9 dni od New Yorka dodoma. Izletnike bo osebno vodil G. St. M. Vuković, uradnik Cunard črta v New Yorku, ki je bil prej uradnik Jugoslovanskega Konzulata v New Yorku. G. VUKOVIĆ bo zaenot z izletniki potoval do Zagreba, skrbel za vsakega potnika in gledal, da bo vsak kolektor mogel ugodno potovati.

CUNARD LINE

25 BROADWAY NEW YORK

AMERIŠKI PARNIKI za naglico, varnost in udobnost

IZ New Yorka do Plymoutha, Southamptona, Cherbourga in Bremena z zvezami z vsemi evropskimi lučkami. Privatne kabine za 2, 4 in 6 oseb. Kabinica, salon za ženske, prostorni promenadni krovi in godbeni koncerti na vseh parnikih.

Najboljšo in raznoliko hrano srebrje v velikih čistih jedilnicah.

Za cene, odplutja in druge informacije vprašajte lokalnega agenta.

Vprašajte SEDAJ svojega agenta glede nakupa vnaprej plačanih listkov iz Jugoslavije. Dobite sem svoje znanee.

UNITED STATES LINES

45 Broadway New York City
Managing Operators for UNITED STATES SHIPPING BOARD

IZJAVA.

Podpisani tem potem izjavljam, da nisem plačnik za nobene dolgove, katere bi moja žena Julija napravila. — Frank Penko, 1548 East 43. St., Cleveland, Ohio.

Potovanje v Jugoslavijo.

Kdor namerava potovati to spomlad v stari kraj na obisk ali stalno, pripravljamo, da se odloži za parnik "PARIS", največji in najnovjši parnik francoske parobrodne družbe, ki odpluje iz New Yorka 14. MAJA 1924.

Železniška zveza preko Francije, Švice in Avstrije je za Jugoslovane najbolj pripravna po francoski prog, slasti pa še s parnikom "PARIS" in se pride v devetih dneh v Ljubljano; oni pa, ki potujejo v zasedno ozemlje, se peljejo iz Pariza naravnost v Trst.

S tem parnikom potuje tedaj tudi naš uradnik, ki bo spremljal potnike do Ljubljane, in bo pazil tudi na prtljago, da bo šla naprej vedno s istim vlakom, kot potniki.

Vsi potniki III. razreda so nastanjeni na tem parniku v kabinah po 2-4 v eni kabini; kdor želi potovati takrat na tem parniku, naj nam dopiše čim prej \$10.00 are za III. razred in \$50 za drugi razred, da mu preskrbimo dobro kabino že sedaj, ča ne bodo boljše prostori vsi oddani.

Frank Sakser State Bank
New York, N. Y.

Rada bi izvedela, kje se nahaja moja sestra ANGELA KLUN. Ako kateri rojakov ve za njen naslov, prosim, naj mi ga naznači, ali pa ako slučajno sama here, naj se oglasi svoji sestri: Mary Dornik, R. F. D. No. 3, Dushore, Pa. (26-28-4)

Vredno opozdrjem v domovino s parnikom "Majestic", pozdravljam vse rojake Srom Amerike, posebno pa mojega brata Franke in sestro v Clevelandu, Ohio. Pozdravljam moji prijateljem Andy Zalarju in John Straklju, oba v Pierce, W. Va. Zahvaljujem se tvrdki Frank Sakser State Bank za točno potrošnje in isto pripravam vseni rojakom, ki se namenjeni potovati v domovino. — Anton Urh, na potu v Gozd pri Kamniku.

POZOR ČITATELJI.
Opozorite trgovce in sbrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih potrošnje zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste ustregli vsem
Uprava "Glas Naroda"

Tu je Gramofon VICTOR

Najglasnejši in najčistjši kar jih sploh svet izdelava.
IME VICTOR POVE VSE.
Cene za prave glasne Victrole z rogom ali brez roga je: \$22.50 do \$450.00. Prave Victor plošče Slovenske, Hrvatke in Nemške za ples in petje je cena 75c.

Victrola ne hrepi, ne štumi, ampak poje čisto in glasno kot zvoni. En pokus vam bo dokazal.

Mi smo edini Slovenci v celji Ameriki ki prodajamo prave Victrole in Victor plošče. Cenike v vseh jezikih vam pošljemo brezplačno.

Imamo tudi v zalogi nove Piano role Slovenske, Hrvatke in Nemške, cena 60c do \$1.25.

IVAN PAJK
Victor Dealer
24 Main St., Conemaugh, Pa.